

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 667 din 02.10.2019

Dosar nr.: 817/2018

Petiția nr.: 7742/18.12.2018

Petent: Forumul Democrat al Germanilor din România

Reclamați: Societatea Română de Televiziune

Obiect: afirmații discriminatorii la adresa asociației petente

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. Forumul Democrat al Germanilor din România, ...
..., reprezentat prin președinte și director executiv

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

2. Societatea Română de Televiziune, cu ...
..., reprezentată prin președinte-director general.

3.,

4.

5.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul, reprezentant al cetățenilor români de etnie germană sesizează cu privire la conținutul unei emisiuni din data de 1.11.2018 "Romania 9" difuzată pe postul TVR1. Se reclama faptul că realizatorul și cei doi invitați ar fi denigrat organizația petentă, organizație care îi reprezintă pe cetățenii români de etnie germană. Petenta reclamă conținutul calomniator al emisiunii fiind prezentate stări de fapt și de drept străine de realitate, susținând că s-ar fi urmărit desființarea imaginii publice a petentei și demascarea unei presupuse fraude.

Realizatorul s-ar fi referit la "mega clădiri, mega proprietăți", invitatul s-ar fi referit la "chestiuni tenebroase" iar a fi prezentat FDGR ca o organizație care controlează presa, Proceduri referitoare la retrocedarea unor imobile în instanță au fost prezentate ca încălcări ale tratatului de pace de la sfârșitul celui de-al doilea război mondial () iarse referă la organizația petentă ca fiind "succesorul unei grupări politice interzisă prin lege".

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicat (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

5. Părțile au fost citate pentru data de 02.07.2019, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.), fiind petentul prin avocat și prima parte reclamată reprezentată de consilier juridic.

6. Primele două părți reclamate au formulat un puncte de vedere comunicate petentului.

7. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

8. În cadrul unei emisiuni televizate, moderată de către , la o oră de maximă audiență de postul public de televiziune TVR1 părțile reclamate ar fi desfășurat o campanie de instigare concertată, îndreptată împotriva FDGR și a minorității pe care o reprezintă, menită să creeze o atmosferă de intimidare, ostilă și ofensatoare. Invitați în cadrul emisiunii au fost jurnaliștii și, precum și poetul.

9. Conținutul emisiunii ar fost unul tendențios și calomniator în același timp, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate. Interpretarea dată acestora de către participanți ar fi urmărit desființarea imaginii publice a petentului, demascarea unei presupuse fraude de proporții nemaîntâlnite în România. Modul în care au fost prezentate faptele ar fi de natură a discrimina cetățenii români aparținând minorității germane precum și a organizației lor.

10. Prin **Decretul - Lege nr. 830 din 21.11.1940 pentru constituirea Grupului Etnic German din România** (G.E.G.), emis de către Mareșalul Antonescu și publicat în M.Of. Nr. 275/1940, a fost înființată o persoană juridică română de drept public, căreia îi **aparțineau toți cetățenii români de origine germană**. Toate organizațiile etnicilor germani din România, constituite anterior, au fost dizolvate, iar proprietățile acestor organizații au intrat în patrimoniul G.E.G. G.E.G. putea adopta dispoziții cu caracter obligatoriu pentru membrii lui, pentru, textual: menținerea și consolidarea vieții naționale. G.E.G. a cuprins așadar toți cetățenii români de naționalitate germană care, însă, nu s-au asociat în mod liber și democratic în vederea fondării unei organizații naziste și nici nu au aderat în mod voluntar, liber, la o astfel de organizație. Toți cetățenii români de etnie germană, indiferent de convingerile lor politice, au fost incluși, de o manieră imperativă, în cadrul unei persoane juridice române de drept public (G.E.G.)

11. Prin Decretul - Lege 485/1944 Statul Român devenea titularul tuturor drepturilor aparținând fostului G.E.G., instanțele de carte funciară urmând să procedeze din oficiu, *efectuarea înscrierilor drepturilor Statului Român ca proprietar al acelor bunuri*". Bunurile care aparținuseră minorității germane și care s-au aflat pentru patru ani în proprietatea G.E.G. au trecut astfel în patrimoniul Statului Român.

12. Mistificarea istoriei la care se recurge în campaniile de denigrare împotriva FDGR constă între altele în împrejurarea că se reia teza conform căreia bunurile ar fi fost confiscate prin Tratatul de pace de la Paris, semnate între puterile aliate și fiecare dintre statele care colaboraseră cu Axă, omițându-se împrejurarea că Tratatul de pace au fost semnate în 1947, după desființarea GEG (în temeiul Convenției de armistițiu din 12.09.1944). Aceste tratate se referă la organizațiile politice, iar nu de patrimoniile acestora.

13. În anul 1999, în cadrul sistemului mai cuprinzător de legi reparatorii, Guvernul României a adoptat O.U.G. nr. 83/1999 privind restituirea unor bunuri imobile care au aparținut comunităților cetățenilor aparținând minorităților naționale din România, prin care a dispus restituirea către foștii proprietari a imobilelor, *"care au aparținut comunităților minorităților naționale din România și care au fost preluate în mod abuziv, cu sau fără titlu, de statul român, de organizațiile cooperatiste sau de orice alte persoane juridice, în perioada 6 septembrie 1940-22 decembrie 1989."* Putea beneficia de dispozițiile legii sus menționate orice organizație a minorităților naționale constituită

ca persoana juridică care, " reprezintă interesele cetățenilor unei comunități ale unei minorități naționale ce a deținut în proprietate imobile preluate în mod abuziv și care dovedește că este continuatoarea recunoscută a persoanei juridice titulare de la care s-au preluat bunurile de către stat. În situația în care continuitatea entității juridice de drept privat, care se pretinde succesoarea fostului titular al dreptului de proprietate, nu reiese din actele normative în vigoare, această continuitate se recunoaște de către instanța judecătorească ce a autorizat funcționarea entității juridice de drept privat". **Când face referire la continuatoarea recunoscută a persoanei juridice legiuitorul se referă, dincolo de orice îndoială, în mod exclusiv la aspecte patrimoniale, acesta fiind obiectul reglementat de către normă iar, pe de altă parte, precum în cazul de față, un continuator ideologic nici nu ar putea fi imaginabil din punct de vedere legal, contravenind în mod flagrant întregului sistem de norme interne și internaționale valabil în România actuală.**

14. În ceea ce privește patrimoniul G.E.G., atâta vreme cât viața socio - culturală a comunității cetățenilor români de origine germană s-a desfășurat în primii ani ai deceniului patru din secolul XX, exclusiv în interiorul G.E.G. iar bunurile aflate în proprietatea acestei comunități s-au aflat doar în mod temporar în patrimoniul G.E.G., **succesorul patrimonial** al acestuia este reprezentat de către persoana juridică de drept privat care astăzi reprezintă interesele minorității germane din România, iar aceasta este F.D.G.R.. În acest context, în anul 2007 Forumul Democrat al Germanilor din Sibiu s-a adresat instanței de judecată în cauză care a făcut obiectul dosarului nr. 1672/306/2007, solicitând recunoașterea ca succesor al G.E.G., exclusiv în sensul patrimonial avut în vedere de către O.U.G. nr. 83/1999. Calitatea de succesor, așa cum reiese din motivarea Sentinței Judecătorei Sibiu nr. 2790 din 28.05.2017, prin care Instanța a admis cererea Forumului Democrat al Germanilor din Sibiu, decurge din faptul că, textual: "*petenta este organizația reprezentativă a minorității germane din Sibiu.*"

15. În ce îl privește peacesta este la a doua abatere de acest fel. În cadrul unui litigiu civil în care el a fost chemat în judecată pentru atingeri aduse drepturilor personale nepatrimoniale ale FDGR i-au fost puse la dispoziție informații, din care reiese că FDGR i-au fost retrocedate la nivelul anului 2017 8 (opt) clădiri. De asemenea emisiunea a fost difuzată pe postul național, fiind difuzată la nivelul întregii țări.

Punctul de vedere formulat de către partea reclamată, Societatea Română de Televiziune

16. Se invocă excepția **lipsei calității procesuale pasive**, petiția fiind îndreptată către moderatorul emisiunii și a unora dintre invitații prezenți.

17. De asemenea este invocată **excepția necompetenței**. Prin petiție se reclamă săvârșirea unor fapte de discriminare însă în fapt se arată "că a avut loc o campanie de denigrare vehementă a FDGR" și "conținutul emisiunii a fost unul tendențios și calomniator în același timp" în temeiul dispozițiilor art. 28-29 din Procedura internă din 11 apr. 2008 de soluționare a petițiilor și sesizărilor aprobată Ordinul nr. 144/2008.

18. Pornind de la susținerile părții interesate enumerate în cuprinsul sesizării precum și de la înscrisurile administrate ca probe în acest dosar apreciază că în petiția FDGR nu sunt identificate criteriile și temeiurile de discriminare. Societatea Română de Televiziune și moderatorul emisiunii nu ar fi săvârșit fapte de discriminare în accepțiunea O.G. nr. 137/2000 și obiectul sesizării supuse atenției C.N.C.D. nu constituie discriminare în condițiile legislației în vigoare. Se invocă **excepția necompetenței** soluționării acestei petiții de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și **excepția lipsei obiectului petiției** conform dispozițiilor art. 33-34 din același act normativ.

19. Programele SRTv se supun, de asemenea, dispozițiilor speciale în materia audiovizualului, respectiv Legea nr. 504/2002 a audiovizualului și Deciziile emise de Consiliul Național al Audiovizualului. În aceste condiții petiția depusă nu intra sub incidența dispozițiilor OG nr. 137/2000. În domeniul audiovizual, Consiliul Național al Audiovizualului este garantul interesului public și unică autoritate de reglementare în domeniul comunicării audiovizuale.

Societatea Romana de Televiziune a fost sancționata de Consiliul National al Audiovizualului cu privire la difuzarea emisiunii "Romania9" din data de 01.11.2018, conform Deciziei nr. 347/09.04.2019 (anexata). Analizarea acestei ediții difuzate de canalul TVR 1 a pornit de la Reclamatia nr. 3001/22.03.2019 depusa la CNA de către Forumul Democrat al Germanilor din Romania.

20. Pe fond, emisiunea difuzata de SRTv a debutat prin tratarea unui subiect de maxima importanta pentru publicul din Romania, respectiv diferendul dintre. In urma discutării acestui subiect invitații de la aceasta emisiune au adus in atenta publicului subiectul retrocedărilor din Sibiu către FDGR. Prezentatorul emisiunii ...nu a făcut decât sa asculte opiniile celor doi jurnaliști invitați care au tratat subiectul retrocedărilor in urma unei analize efectuate de mult timp in scop jurnalistic de către aceștia.

21. Se poate observa din conținutul Deciziei CNA nr. 347 din 09.04.2019 si Raportul de monitorizare intocmit de același organ de control, faptul ca **nu a făcut decât sa solicite informații celor doi invitați cu privire la acest subiect adus in atenta telespectatorului si nu a adus nici o afirmație discriminatorie cu privire la FDGR**. Citam in acest sens, răspunsurile moderatorului la afirmațiile celor doi invitați: "Bine, asta e o prezumție."; "E teribila situația."; "Sinistru" "Primăria trebuia sa...", "Dar, aratati-ne. A venit cu tot dosarul domnului Nistorescu", "Este foarte complicat", "Si ati gasit-o?", "Si au pus in posesie Forumul Democrat cu cat, mai exact? Cu ce?" (citat din Raportului de monitorizare realizat de CNA)

22. Subiectul retrocedărilor către FDGR tinde sa devină unul tabu date fiind presiunile la care sunt supuse organele de presa care îndrăznesc sa atinga acest subiect. B1 TV, RTV sunt doar doua dintre televiziunile care au prezentat o situație de fapt si in contextul situației date au venit imediat reprezentanții organizației care i-au acuzat de aceleași lucruri de care acuza si azi moderatorul si invitații emisiunii Romania 9.

23. Subiectul retrocedărilor nu a fost subiectul principal care se trateaza in emisiunea difuzata de SRTv, ci subiectul si posibilitățile ipotetice legale pe care acesta le-ar fi avut la îndemâna, precum si faptul ca "acesta a închis doua dosare...". Vizavi de acest subiect de maxima importanta, moderatorul nefăcând decât sa accentueze afirmațiile invitaților si sa pună întrebări in numele telespectatorilor pentru elucidarea acestui subiect, citam "*Bun, dar noi suntem in momentul in care așteptăm niște explicații...*"

24. Situația prezentata in emisiunea Romania9 este una limpede din perspectiva presei, relatata pe larg in presa locala de diferite publicații, in presa centrala de Cotidianul, Catavencii, B1TV, RTV si asa mai departe (amploarea retrocedărilor, dualitatea statutului primarului de la acea vreme si primar si președinte al forumului, trecutul istoric al acestei organizații).

25. Cat privește analiza de context, analiza de cauzalitate, analiza de probabilitate, asta fac jurnaliștii...pe baza unor date, analizeaza, conexeaza, concluzionează! SRTv a ales sa aduca in atenta opiniei publice acest subiect si moderatorul SRTv nu a acuzat pe nimeni de nimic, s-a prezentat o situație, de natură a pune semne de întrebare. Mai mult decât atat, trecutul unui președinte, fie el si la final de mandat este întotdeauna un izvor nesecat de interes pentru opinia publica. Orice tentativa de a scoate la lumina (case, retrocedări, acțiuni din trecut) sunt bine-venite atunci când ne raportam la oameni politici. Telespectatorul, cititorul, cetateanul are tot dreptul sa știe ce se ascunde in biografia omului politic.

26. Mai mult, invitatul a venit pregătit cu o hotarare judecătoreasca din care a si citat, discursul moderatorului fiind unul interogativ, citam : "Acuma, sa le spunem celor de acasa." Subiectul tratat in aceasta emisiune nu a fost unul discriminatoriu raportat la etnia germana, dimpotrivă, SRTv este un bun exemplu de conviețuire armonioasa si de reprezentare egala in toate straturile sociale si profesionale a tuturor etniilor. Astfel, in situația de fata prin difuzarea emisiunii Romania 9 nu s-a manifestat propagandă naționalist- șovină, de instigare la ură rasială sau națională, sau comportamente care au ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup **de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o**

anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

27. Se concluzionează că petiția este nefondată în raport de dispozițiile art. 15 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare iar cu privire la articolele apărute în presa locală și alte posturi de televiziune, invocate de către petent se arată că jurnaliștii au libertate să își asume în presă punctele de vedere.

Punctul de vedere formulat de către partea reclamată

28. Prin punctul de vedere formulat se invocă excepția de necompetență a Consiliului în raport de prevederile art. 28-29 din Procedura internă din 11 apr. 2008 de soluționare a petițiilor și sesizărilor și aprobată Ordinul nr. 144/2008. Se invocă și excepția obiectului nefondat în temeiul art. 33-34 din același act normativ. De altfel singura autoritate competentă să analizeze conținutul emisiunii este Consiliul Național al Audiovizualului. De altfel petentul a sesizat aceasta instituție fiind emisă decizia nr. 347/09.04.2019 fiind invocată **excepția de lucru judecat**.

29. Asupra fondului petiției, se arată că a debutat prin tratarea unui subiect de maxima importantă pentru publicul din România, respectiv diferendul dintre, partea reclamată ascultând opiniile celor doi jurnaliști invitați care au tratat subiectul retrocedărilor în urma unei analize efectuate de mult timp, în scop jurnalistic, de către aceștia. Asupra fondului, prin punctul de vedere asupra fondului, partea reclamată reiterează susținerile primului reclamat.

30. Din punct de vedere juridic, în sesizarea depusă nu se regăsește un element pentru stabilirea vinovăției primului și celui de-al doilea reclamat, respectiv legătura de cauzalitate între afirmațiile din petiție și calitatea stabilită prin lege a Societății Române de Televiziune, de serviciu public autonom de interes național, independent editorial.

V. Motive de fapt și de drept

31. Pe cale de excepție, Colegiul director urmează să analizeze excepția de necompetență, invocată de reclamații SRTv privind excepția de necompetență urmând a o admite, în privința acestei reclamate pe considerentul că, potrivit Deciziei nr. 220/2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, respectarea principiului nediscriminării de către **furnizorii de servicii media și realizatorii de emisiuni**, în realizarea programelor de știri și dezbateri, precum și în difuzarea de programe este garantat, în mod particular, în domeniul audiovizualului de către C.N.A., iar în prezenta speță reclamații nu sunt furnizorul de servicii media (postul Tv) și nici realizatorul emisiunii ci moderatorul și invitații acestuia. Astfel excepția invocată nu se aplică și moderatorului emisiunii și invitaților la emisiune.

32. Colegiul director urmează a analiza și excepția de lucru judecat invocată de către moderatorul emisiunii, apreciind că Decizia C.N.A. operează doar cu privire la societatea de televiziune și nu cu privire la persoana sa.

33. Referitor la lipsa de obiect a petiției aceasta urmează a fi respinsă, obiectul petiției fiind clar și neechivoc.

34. Astfel, potrivit art.16 din OG nr. 137/2000 republicată Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, denumit în continuare Consiliul, este autoritatea de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și totodată garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte.

De asemenea, art. 19 din același act normative stipulează atribuțiile Consiliului, respectiv **investighează, constată și sancționează faptele de discriminare**.

34. **În fapt**, Colegiul director reține acțiunile și afirmațiile făcute de reclamații într-o emisiune televizată la o oră de maximă audiență. Astfel, în data 01.11.2018 la postul național de televiziune TVR1, în cadrul emisiunii "România 9", moderată de către Ionuț Cristache, a avut loc o campanie de denigrare vehementă a FDGR, organizație care îi reprezintă pe cetățenii români de etnie germană în plan politic și cultural. Conținutul emisiunii în integralitatea ei a fost unul tendențios și calomniator, fiind prezentate stări de fapt și de drept pe deplin străine de realitate.

35. **În drept**, în soluționarea prezentei petiții apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

36. Libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

37. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică. (CEDO, *Lingens c. Austriei*, nr. 9815/82, hotărârea din 08.07.1986).

38. Libertatea de exprimare nu este însă un drept absolut și comportă limitări în situații expres prevăzute de lege. În acest sens, este relevantă practica Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg în aplicarea art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită de o manieră convingătoare, iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoii imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere (Corneliu Bârsan, *Convenția Europeană a drepturilor omului*, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.) Protecția demnității umane este una dintre valorile protejate în raport cu libertatea de exprimare. Libertatea de exprimare este susținută până la limita în care încalcă un alt drept fundamental într-o măsură atât de gravă, încât dreptul la libertate de exprimare devine secundar. Libertatea de exprimare acoperă și declarațiile jignitoare până la momentul la care acestea nu conduc la incitare violentă (*Surek și Ozdemri vs. Turcia*, *Karatas vs. Turcia*, *Oberschlick-Austria și Nilse – Johnsen vs. Norvegia – CEDO*).

39. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportat la declarațiile reclamațiilor obiect al prezentei petiții. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și în consecință se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

40. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim**,
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

41. **Prima cerință**, cea a **existenței unei prevederi legale**, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat

cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane.

42. Protecția demnității unor persoane aparținând unei anumite categorii constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de personae, legat de sexul acestora – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

43. Nu încapе îndoială că informația difuzată capătă un **caracter public atâta timp cât se face în cadrul unei emisiuni în direct difuzată la o ora de maximă audiență**, difuzată la postul național de televiziune.

44. Din analiza afirmațiilor făcute de reclamați, Colegiul director constată că fapta are caracter de propagandă naționalistă și vizează atingerea demnității persoanelor de etnie germană. Colegiul director nu dorește să oprească ori să împiedice presa de la a difuza subiecte de importanță și interes public către populație, însă modul în care o face nu trebuie să lezeze demnitatea umană. Mai mult, nu trebuie să instige populația la ură ori acte de discriminare.

45. Partea reclamată, în calitatea sa de moderator al emisiunii „România 9” a insistat pe tot parcursul emisiunii că retrocedările au avut loc pe bandă rulantă, incitând cu o serie de afirmații și întrebări pe de o parte și neluând niciun fel de măsuri deși rolul său era acela de a modera intervențiile invitaților săi. Același moderator a făcut legătura dintre Grupul Etnic German și Forumul Democrat al Germanilor din România, Forumul Democrat al Germanilor din România fiind descris într-un mod tendențios, **drept continuatorul ideologiei și acțiunilor Grupului Etnic German, organizație nazistă, creată în timpul statului național legionar român la cererea Germaniei naziste**.

46. Întrebarea firească ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice.

47. Astfel Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingeri demnității petentului.

48. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza Lingens c Austriei a reținut faptul că „Libertatea presei este unul din cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică, concept care domină Convenția în întregul său. Limitele criticii acceptabile sunt mai largi cu privire la politicieni decât în raport cu indivizii obișnuiți. Spre deosebire de cei din urmă, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și fapta, atât din partea jurnaliștilor, cât și a marelui public, și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță. Indubitabil, articolul 10 paragraful 2 conferă reputației altora - cu alte cuvinte, tuturor persoanelor - dreptul de a fi protejată, iar această protecție include și politicienii, chiar și atunci când aceștia nu acționează în nume propriu; dar, în astfel de cazuri, cerințele acestei protecții trebuie cântărite cu interesele dezbaterii libere a chestiunilor politice. Din argumentația multiplă a Curții rezultă că interferența cu exercițiul libertății de exprimare al dlui Lingens nu a fost „necesară într-o societate democratică... pentru

protecția reputației... altora" ; a fost disproporționată în raport cu scopul legitim urmărit. În consecință a apreciată faptul că articolul 10 al Convenției a fost încălcat.

49. Conținutul afirmațiilor a condus la crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare la adresa organizației reprezentative a minorității germane, Forumul Democrat al Germanilor din România, potrivit art. 15 din O.G. 137/2000.

Unde au fost făcute afirmațiile

50. Afirmațiile au fost făcute la postul național de televiziune, în cadrul emisiunii "România 9".

Rolul în societate a persoanelor, autori ai afirmațiilor

51. Din perspectiva analizei limitelor libertății de exprimare, rolul, poziția autorului declarației supusă controlului este determinantă. Parțile reclamate sunt jurnaliști, analiști politici și persoane publice. Prin hotărârea CEDO, secția I, hotărârea Verlagsgruppe News GmbH c. Austria, 14 decembrie 2006, 76918/01 se arată faptul că *Art. 10 permite și publicarea unor texte ce pot aduce atingere demnității unei persoane, dacă subiectul este de interes public și a fost tratat cu bună credință*. Subiectul cu siguranță este de interes public rămânând sub semnul întrebării buna credință a autorilor afirmațiilor.

Concluzii

52. Colegiul director, reiterează faptul că, libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

53. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei.)

54. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirilor personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**" (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

55. În acest sens, "Presă joacă un rol esențial într-o societate democratică. **Deși nu trebuie să depășească, între alte limite, și pe aceea a protecției reputației altora, este de datoria presei să transmită informații și idei cu privire la toate chestiunile de interes public.** (CEDO, 26 noiembrie 2001, cauza Observer și Guardian c. Regatul Unit, cauza Bladet Tromso și Stensaas c. Norvegia, cauza Von Hannover c. Germaniei).

56. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice. De aici decurge poziția privilegiată acordată liberei discutări a chestiunilor de interes general, și în particular libertății presei, atunci când aceasta intră în conflict cu alte valori pe care statul le poate în mod legitim apăra.

57. **Apreciem că, în speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative, însă modul în care a fost formulat articolul a condus la lezarea demnității petentului, la crearea unui sentiment de inferioritate cu atât mai mult cu cât au fost atinse aspecte legate de organizația reprezentativă a comunității germane, fiind făcute asocieri între această organizație și Grupul Etnic German.**

58. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de jurnaliști, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără nici un fel de deosebire.

59. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că presa joacă un rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

60. Garanția oferită jurnaliștilor de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, după cum a subliniat Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin jurisprudența sa (a se vedea cauza Stângu și Scutelnicu împotriva României, par. 49 și 51), este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit, cu respectarea deontologiei jurnalistice. ... a afirmat că "s-a făcut o șmecherie că ei sunt succesorii inclusiv a unor organizații interzise, inclusiv la morți și împușcați" fiind pomenit și cazul profesorului scurtu sancționat de către instanța de judecată cu privire la afirmații similare.

61. Prin modul în care au fost făcute afirmațiile, a fost atins un criteriu de discriminare, și anume cel al naționalității. Totodată s-a produs o reală stigmatizare a organizației F.D.G.R., organizație reprezentativă a minorității germane.

62. În acest context, referirile tendențioase referitoare la "tunurile imobiliare", "megaclădiri, megaproprietăți" precum Parchetul este solidar cu ... pentru că Parchetul alături de SRI e o parte a binomului care ține președintele".

63. Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură afirmațiile părții reclamante au o natură discriminatorie, astfel cum este prevăzut în art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000 republicată.

64. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

65. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colectia de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor **restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice**”.

66. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții,

restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

67. Colegiul director reține faptul că afirmațiile moderatorului I.C. și ale jurnalistului. au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

68. Astfel, publicarea articolelor în edițiile print și online ale ziarului „Cotidianul”, precum și informațiile și aprecierile la adresa minorității germane, din cadrul emisiunii „Dosar de politician” din data de 15.02.2017, așa cum au fost formulate, au vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, umilire, ofensare și instigare la ură îndreptate împotriva comunității germane, prin reprezentanții săi, Forumul Democrat al Germanilor din România.

69. Totodată, având în vedere faptul că Forumul Democrat al Germanilor din România este o organizație neguvernamentală constituită conform Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu reprezentare în Parlamentul României încă din anul 1990 și este o organizație prin intermediul căreia comunitățile cetățenilor români de etnie germană participă la viața politică din România, nu poate fi vorba de o similitudine între aceasta și organizația de tip nazist, la care fac referire părțile reclamate.

70. Având în vedere considerentele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Colegiul director apreciază că, în cauză, sunt elemente care să probeze faptele de discriminare de care sunt acuzate părțile reclamate și care să conducă la angajarea răspunderii contravenționale.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin.(2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență invocată de către Societatea Română de Televiziune competența revenind în ceea ce o privește Consiliului Național al Audiovizualului.
2. Respingerea excepției de lucru judecat.
3. Respingerea excepției lipsei obiectului.
4. Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 și art. 15. din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;
5. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate, , cu
6. Aplicarea amenzii contravenționale în valoare de 2.000 lei, în sarcina părții reclamate,
7. O copie a prezentei hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda se va achita la **Administrația Finanțelor Publice București, pentru**, dovada plății se va trimite către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în termen de 15 zile de la rămânerea definitivă a hotărârii.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 23.11.2019
Motivată/redactată – T.S./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.